

Ukaz o proglašenju Zakona o strukturnim mjerama i državnoj pomoći u ribarstvu i akvakulturi

Proglašavam **Zakon o strukturnim mjerama i državnoj pomoći u ribarstvu i akvakulturi**, koji je donijela Skupština Crne Gore 28. saziva na Petoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2025. godini, dana 26. juna 2025. godine.

Broj: 01-009/25-1252/2

Podgorica, 27. jun 2025. godine

Predsjednik Crne Gore,

Jakov Milatović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 28. saziva, na Petoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2025. godini, dana 26. juna 2025. godine, donijela je

Zakon o strukturnim mjerama i državnoj pomoći u ribarstvu i akvakulturi*

Zakon je objavljen u "Službenom listu CG", br. 69/2025 od 3.7.2025. godine, stupio je na snagu 11.7.2025, a primjenjuje se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

*U ovaj Zakon prenijete su:

- REGULATIVA (EU) 2021/1139 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVJETA od 7. jula 2021. o uspostavljanju Evropskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu i izmjeni Regulative (EU) 2017/1004

- REGULATIVA (EU) 2021/1060 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVJETA od 24. juna 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Evropskom fondu za regionalni razvoj, Evropskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Evropskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te finansijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za finansijsku podršku u području upravljanja granicama i vizne politike.

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom utvrđuju se uslovi, način i dinamika sprovođenja mjera strukturne podrške u ribarstvu i akvakulturi, sistem upravljanja i kontrole sprovođenja strukturne politike, uslovi, način i dinamika sprovođenja mjera državne pomoći u ribarstvu i akvakulturi, kao i druga pitanja od značaja u dijelu finansijske podrške u ribarstvu i akvakulturi.

Član 2

Strukturne mjere u ribarstvu i akvakulturi su niz aktivnosti koje se sprovode radi smanjenja privrednih, socijalnih i teritorijalnih razlika u sektoru ribarstva i održivog upravljanja ribarstvom, u skladu sa glavnim prioritetima strukturne politike u ribarstvu i akvakulturi.

Član 3

Sredstva za sprovođenje strukturnih mjera u ribarstvu i akvakulturi (u daljem tekstu: sredstva podrške) obezbjeđuju se iz sredstava Evropske unije, međunarodnih ugovora, donacija i budžeta Crne Gore.

Član 4

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 5

Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeća značenja:

1) **korisnik** je privredno društvo ili preduzetnik, odnosno drugo pravno ili fizičko lice koje se bavi ribarstvom, akvakulturom ili preradom proizvoda ribarstva i akvakulture i priznate organizacije proizvođača koje ispunjavaju uslove za dodjelu sredstava podrške u skladu sa ovim zakonom, kao i organi državne uprave i organi lokalne samouprave koji su korisnici sredstava podrške;

2) **sektor ribarstva i akvakulture** je sektor privrede koji obuhvata sve aktivnosti proizvodnje, prerade i stavljanja na tržište proizvoda ribarstva ili akvakulture;

3) **prioritet strukturne politike** je skup posebnih ciljeva kojima se ostvaruju opšti ciljevi strukturne politike u ribarstvu i akvakulturi;

4) **projekat** je svaki projekat, ugovor, aktivnost ili skup projekata koje je odobrilo upravljačko tijelo u skladu sa ovim zakonom;

5) **višegodišnji program** je jedinstveni dokument koji sadrži odabrane prioritete i ciljeve koje je potrebno ispuniti uz pomoć mjera strukturne politike;

6) **javna finansijska podrška** je svaka finansijska podrška iz budžeta Crne Gore ili budžeta jedinica lokalne samouprave ili drugih javnih domaćih i stranih izvora, bilo da se radi o donacijama ili kreditnim sredstvima.

II. STRUKTURNA FINANSIJSKA PODRŠKA U RIBARSTVU I AKVAKULTURI

Član 6

Glavni prioriteti strukturne politike u ribarstvu i akvakulturi su:

1) podsticanje održivog ribarstva, te obnova i očuvanje vodenih bioloških resursa kroz sljedeće posebne ciljeve:

a) jačanje privredno, socijalno i ekološki održivih ribolovnih aktivnosti,
b) povećanje energetske efikasnosti i smanjenje emisija CO₂ zamjenom ili modernizacijom motora ribarskih plovila,
c) promocija prilagođavanja ribolovnog kapaciteta ribolovnim mogućnostima u slučajevima trajnog prestanka ribolovnih aktivnosti i doprinos primjerenom životnom standardu u slučajevima privremenog prestanka ribolovnih aktivnosti,

d) podsticaj efikasne kontrole u ribarstvu, uključujući borbu protiv nezakonitog, neprijavljenog i neregulisanog ribolova, kao i tačnost podataka za donošenje odluka, i

e) doprinos zaštiti i obnovi vodenog biodiverziteta i ekosistema;

2) podsticanje održivih aktivnosti akvakulture te prerade i stavljanja na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture, čime se doprinosi sigurnosti snadbijevanja hranom, kroz sljedeće posebne ciljeve:

a) promocija održivih aktivnosti akvakulture, naročito jačanje konkurentnosti proizvodnje u akvakulturi, uz istovremeno osiguravanje dugoročne ekološke održivosti aktivnosti,

b) promocija stavljanja na tržište, kvaliteta i dodatne vrijednosti proizvoda ribarstva i akvakulture, te prerada tih proizvoda;

3) omogućavanje održive plave ekonomije u obalnim i kopnenim područjima, te podsticanje razvoja ribarskih i akvakulturnih zajednica, kroz sljedeće posebne ciljeve:

a) pružanje podrške aktivnostima koje doprinose omogućavanju održive plave ekonomije u obalnim i kopnenim područjima,

b) podsticaj održivog razvoja ribarskih i akvakulturnih zajednica.

Član 7

Prioriteti i specifični ciljevi strukturne politike utvrđuju se u skladu sa Nacionalnim strateškim planom razvoja akvakulture i Višegodišnjim programom za ribarstvo i akvakulturu.

Član 8

Nacionalni strateški plan razvoja akvakulture (u daljem tekstu: Nacionalni plan akvakulture) donosi se radi ostvarivanja ciljeva i prioriteta u akvakulturi:

1) izgradnja otpornosti i konkurentnosti kroz:

- određivanje područja pogodnih za akvakulturu,
- pojednostavljenje regulatornog i administrativnog okvira,
- podršku edukacija o nadzoru bolesti i promociju istraživanja i inovacija o zdravlju životinja i javnom zdravlju,
- podršku planova prilagođavanja klimi i ublažavanja klimatskih uticaja,
- promociju organizacija proizvođača u akvakulturi,
- obezbjeđivanje sljedljivosti i digitalizacije kroz distributivni lanac,
- podržavanje diverzifikacije i dodavanja vrijednosti proizvoda;

2) učestvovanje u zelenoj tranziciji podsticanjem:

- razvoja ekološke efikasnosti,
- uključivanja svih ekoloških aspekata u akvakulturi,
- obezbjeđivanje odgovarajućeg praćenja i izvještavanja o ekološkoj efikasnosti,

- istraživanja i inovacija o dobrobiti životinja;
- 3) obezbjeđivanje društvene prihvaćenosti i informisanosti potrošača kroz:
 - uključivanje svih zainteresovanih strana (proizvođača, trgovaca, nevladinih organizacija, medija),
 - integraciju u lokalne zajednice,
 - razvoj prikupljanja i praćenja podataka;
- 4) povećanje znanja i inovacija kroz:
 - podržavanje saradnje i sinergije između javnih tijela, industrije, istraživačkih i obrazovnih institucija,
 - podržavanje širenja informacija,
 - prateće treninge.

Član 9

Nacionalni plan akvakulture sadrži:

- opis postojećeg stanja u akvakulturi;
- utvrđivanje prioriteta i ciljeva;
- definisanje aktivnosti i vremenskog okvira;
- druge podatke od značaja za sektor akvakulture.

Predviđeni ciljevi i aktivnosti koriste se u izradi Višegodišnjeg programa za ribarstvo i akvakulturu, kao i u pripremi mjera za korišćenje sredstava finansijske podrške.

U izradi Nacionalnog plana akvakulture konsultuje se zainteresovana javnost.

Izmjene i dopune Nacionalnog plana akvakulture vrše se u slučaju promjena koje imaju uticaj na sektor akvakulture.

Nacionalni plan akvakulture donosi Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove ribarstva i akvakulture (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 10

Višegodišnji program ribarstva i akvakulture (u daljem tekstu: Program) donosi se radi korišćenja sredstava za finansiranje mjera strukturne politike u ribarstvu i akvakulturi radi postizanja odabranih prioriteta i ciljeva iz člana 6 ovog zakona.

Osim mjera strukturne politike u ribarstvu i akvakulturi, u okviru Programa mogu se podržati i mjere tehničke pomoći namijenjene finansiranju aktivnosti u okviru sistema upravljanja i kontrole za sprovođenje Programa.

Program sadrži:

1) pregled glavnih izazova, uzimajući u obzir:

- tržišne nedostatke,
- potrebe za ulaganjem, komplementarnost i povezanost sa drugim oblicima podrške,
- izazove utvrđene u relevantnim nacionalnim ili regionalnim strategijama, uključujući integrisani nacionalni energetski i klimatski plan,
- izazove u pogledu administrativnih kapaciteta i upravljanja, te mjere pojednostavlivanja,
- integrisani pristup u suočavanju sa demografskim izazovima, ako je relevantno,
- prethodno stečeno iskustvo,
- makroregionalne strategije i strategije morskih basena, ako je primjenljivo;

2) analizu stanja, kao i utvrđivanje potreba koje zahtijevaju rješavanje uz vođenje računa o specifičnim potrebama malog obalnog ribolova;

3) obrazloženje odabranih prioriteta i specifičnih ciljeva iz člana 6 ovog zakona, odabrane mjere strukturne politike za postizanje tih prioriteta i posebnih ciljeva, te njihovu usklađenost sa Nacionalnim planom akvakulture;

4) za svaki prioritet, osim za tehničku pomoć, specifične ciljeve;

5) za svaki specifični cilj:

- povezane vrste aktivnosti i njihov očekivani doprinos tim specifičnim ciljevima, makroregionalnim strategijama, ako je primjenljivo,
- pokazatelji učinka i pokazatelji rezultata sa odgovarajućim ključnim tačkama i ciljevima,
- glavne ciljne grupe,
- aktivnosti koje štite jednakost, uključenost i nediskriminaciju,
- oznaku specifičnih ciljanih područja, uključujući planirano korišćenje integrisanog teritorijalnog ulaganja, lokalnog razvoja vođenog zajednicom ili drugih teritorijalnih instrumenata,
- međuregionalne, prekogranične i transnacionalne akcije, gdje je relevantno,
- planirano korišćenje finansijskih instrumenata,
- vrste intervencija i indikativnu podjelu programiranih sredstava prema vrsti intervencije;

6) za svaki prioritet tehničke pomoći:

- povezane vrste radnji,
- pokazatelji učinka sa odgovarajućim ključnim tačkama i ciljevima,
- glavne ciljne grupe,

- vrste intervencija i indikativnu podjelu programiranih sredstava prema vrsti intervencije;

7) finansijski plan predviđen za sprovođenje Programa, kao i za svaki odabrani prioritet i specifični cilj koji sadrži tabelu u kojoj se navode ukupna finansijska izdvajanja za svaki prioritet i specifični cilj po godini;

8) opis preduzetih aktivnosti za uključivanje relevantnih partnera u pripremu, sprovođenje i praćenje Programa;

9) predviđeni pristup komunikaciji i vidljivosti Programa definisanjem njegovih ciljeva, zainteresovanih strana, načina komunikacije, uključujući uticaj društvenih medija, gdje je to prikladno, planirani budžet i relevantni pokazatelji za praćenje i evaluaciju;

10) informacije o tijelima za sprovođenje iz člana 12 ovog zakona i u slučaju tehničke pomoći, gdje je primjenljivo, o tijelima koja primaju sredstva za tehničku pomoć.

U izradi Programa konsultuje se zainteresovana javnost.

Izmjene i dopune Programa vrše se u slučaju promjena koje imaju uticaj na sektor ribarstva i akvakulture.

Program donosi Vlada na predlog Ministarstva.

Način sprovođenja mjera strukturne politike iz Programa i bliže uslove i kriterijume za finansiranje tih mjera propisuje Ministarstvo.

Podrška dodijeljena u okviru Programa je izuzeta od pravila o državnoj pomoći kako je definisano članom 13 ovog zakona.

Član 11

Programom definisane mjere strukturne politike i finansijska sredstva za njihovo sprovođenje tokom perioda trajanja Programa utvrđuju se Godišnjim programom za svaku budžetsku godinu.

Ministarstvo izrađuje godišnje izvještaje o sprovođenju mjera strukturne politike iz Programa i dostavlja ih Vladi na saglasnost do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Izvještaj iz stava 2 ovog člana sadrži i ocjenu učinaka politike ribarstva i akvakulture za godinu na koju se odnosi.

Član 12

Za upravljanje i kontrolu sprovođenja Programa Vlada određuje sljedeća tijela:

- 1) Upravljačko tijelo kao tijelo zaduženo za upravljanje i kontrolu sprovođenja Programa,
- 2) Tijelo za ovjeravanje kao tijelo zaduženo za finansijsku funkciju sprovođenja Programa,
- 3) Tijelo za reviziju kao tijelo zaduženo za reviziju sprovođenja Programa.

Tijela za sprovođenje iz stava 1 ovoga člana mogu delegirati obaveze iz svoje nadležnosti na jedno ili više posredničkih tijela, zadržavajući punu odgovornost za funkcije koje su delegirane na posrednička tijela.

Posrednička tijela iz stava 2 ovoga člana odgovorna su tijelima za sprovođenje iz stava 1 ovog člana za obavljanje dodijeljenih funkcija.

III. DRŽAVNA POMOĆ U RIBARSTVU I AKVAKULTURI

Član 13

Državna pomoć u ribarstvu i akvakulturi je svaka podrška koju davalac državne pomoći iz stava 2 ovog člana dodjeljuje korisniku u sektoru ribarstva i akvakulture u bilo kojem obliku koji narušava ili prijeti narušavanjem tržišne konkurencije davanjem prednosti određenim korisnicima ili stavljanjem u povoljniji položaj proizvodnje određene robe.

Davalac državne pomoći u ribarstvu i akvakulturi je Vlada, organ državne uprave, jedinica lokalne samouprave, kao i drugi organ ili pravno lice koje dodjeljuje ili planira dodjelu državne pomoći u ribarstvu i akvakulturi.

Korisnik državne pomoći u ribarstvu i akvakulturi je privredni subjekt u sektoru ribarstva i akvakulture koji prima državnu pomoć u skladu sa ovim zakonom, nezavisno od oblika i namjene.

Državna pomoć u ribarstvu i akvakulturi može da se dodijeli kao pomoć:

- 1) socijalnog karaktera, koja se dodjeljuje pojedinačnim potrošačima, pod uslovom da se takva pomoć odobrava bez diskriminacije u vezi sa porijeklom određenih proizvoda;
- 2) za otklanjanje štete prouzrokovane elementarnim katastrofama ili vanrednim događajima;
- 3) za promovisanje ekonomskog razvoja područja u kojima je životni standard nizak ili gdje postoji ozbiljna nezaposlenost i drugih regiona u nepovoljnom položaju, s obzirom na njihovu strukturnu, ekonomsku i socijalnu situaciju;
- 4) za otklanjanje ozbiljnih poremećaja u ekonomiji;
- 5) za olakšavanje razvoja određenih ekonomskih aktivnosti ili određenih ekonomskih područja, gdje takva pomoć ne utiče negativno na uslove trgovine;
- 6) za promociju kulture i očuvanja baštine ako takva pomoć ne utiče na uslove trgovine i konkurenciju.

Član 14

Nadležno tijelo za uspostavljanje i sprovođenje sistema državne pomoći u ribarstvu i akvakulturi iz člana 13 ovog zakona je Ministarstvo.

Ministarstvo vodi evidenciju o dodijeljenoj državnoj pomoći u ribarstvu i akvakulturi i redovno dostavlja izvještaje nadležnim domaćim i međunarodnim institucijama, u skladu sa posebnim propisima i međunarodnim obavezama Crne Gore.

Uspostavljanje i sprovođenje državne pomoći u ribarstvu i akvakulturi, kao i sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 15

Jedinice lokalne samouprave mogu u okviru svojih razvojnih programa dodjeljivati podršku u sklopu mjera strukturne politike u skladu sa ovim zakonom, uz prethodno odobrenje Ministarstva.

Jedinice lokalne samouprave ne mogu dodjeljivati pomoć koja se zasniva na cijeni, količini, jedinici proizvodnje i/ili jedinici sredstava za proizvodnju, osim ako ta pomoć ispunjava uslove za pomoć male vrijednosti (de minimis) u skladu sa propisom iz člana 14 stav 3 ovog zakona.

U slučaju prekoračenja iznosa za pomoć male vrijednosti (de minimis), Ministarstvo će obustaviti ili ukinuti dodjelu pomoći, naložiti povrat nepravilno dodijeljene pomoći ili zabranu dodjele pomoći za period do tri godine.

Član 16

Korisnik ne smije finansirati troškove koji se finansiraju kroz mjere podrške iz ovog zakona drugim oblikom javne finansijske podrške.

Korisnik je dužan da vrati sredstva dobijena na osnovu netačnih podataka i/ili ako su pribavljena suprotno ovom zakonu i propisima donesenim na osnovu njega.

U slučaju da korisnik ne vrati sredstva iz stava 2 ovog člana, dužan je da plati zakonske zatezne kamate u roku od 30 dana od pravosnažnosti rješenja kojim se korisniku nalaže povraćaj sredstava.

Korisnik koji nije Ministarstvu vratio sredstva iz st. 2 i 3 ovog člana nema pravo na isplatu novčane podrške utvrđene ovim zakonom do podmirenja nastalih novčanih obaveza.

Predmet podrške ostvaren mjerama strukturne politike u skladu sa ovim zakonom ne smije se prodavati, iznajmljivati ili stavljati na korišćenje drugim pravnim ili fizičkim licima pet godina od posljednje uplate primljenih sredstava, osim na osnovu odobrenja Upravljačkog tijela.

Za dobijanje odobrenja iz stava 5 ovog člana korisnik podnosi zahtjev Upravljačkom tijelu.

IV. NADZOR

Član 17

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrše inspektor za ribarstvo i poljoprivredni inspektor.

Član 18

Pored ovlašćenja inspektora utvrđenih zakonom kojim je uređen inspekcijski nadzor, inspektor za ribarstvo i poljoprivredni inspektor ima ovlašćenje da:

- 1) provjerava tačnost dokumentacije i podataka na osnovu kojih je korisnik ostvario pravo na sredstva podsticaja;
- 2) provjerava da li korisnik sredstava podsticaja raspolaže predmetom sufinansiranja suprotno uslovima utvrđenim ovim zakonom;
- 3) prati ostvarivanje prava na sredstva podsticaja i namjensko korišćenje tih sredstava;
- 4) provjerava i druge uslove predviđene ovim zakonom.

Član 19

Pored upravnih mjera i radnji utvrđenih zakonom kojim je uređen inspekcijski nadzor, inspektor za ribarstvo i poljoprivredni inspektor je obavezan da preduzima i sljedeće upravne mjere i radnje:

- 1) naredi vraćanje sredstava podsticaja ukoliko korisnik raspolaže predmetom sufinansiranja suprotno uslovima utvrđenim ovim zakonom;
- 2) naredi vraćanje sredstava podsticaja koja su nenamjenski iskorišćena;
- 3) određuje i druge mjere i radnje u skladu sa zakonom.

V. KAZNE NE ODREDBE

Član 20

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 do 15.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) finansira troškove koji se finansiraju kroz mjere podrške iz ovog zakona drugim oblikom javne finansijske podrške (član 16 stav 1);

2) ne vrati iznos sredstava koji je primio na osnovu netačno prikazanih podataka i/ili ako su pribavljena suprotno ovom zakonu i propisima donesenim na osnovu njega (član 16 stav 2);

3) ne vrati sredstva iz člana 16 stav 2 ovoga zakona, a ne plati zakonske zatezne kamate u roku od 30 dana od pravosnažnosti rješenja kojim se korisniku nalaže povraćaj sredstava (član 16 stav 3);

4) prodaje, iznajmljuje ili stavlja na korišćenje predmet podrške ostvaren mjerama strukturne politike drugim pravnim ili fizičkim licima pet godina od posljednje uplate primljenih sredstava, bez odobrenja Upravljačkog tijela (član 16 stav 5).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 700 do 1.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik kaznom u iznosu od 4.000 do 5.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 1.500 do 2.000 eura.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNA ODREDBA

Član 21

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu.

Član 22

Nacionalni plan akvakulture donijeće se u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Program donijeće se u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 23

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Broj: 13/25-1/4

EPA 566 XXVIII

Podgorica, 26. jun 2025. godine

Skupština Crne Gore 28. saziva

Predsjednik,
Andrija Mandić, s.r.